

ська, вулиця Академіка Кримського, вулиця Маршала Тимошенка, вулиця Композитора Лятошинського, вулиця Сім'ї Хохлових, проспект Героїв Сталінграда, проспект Червоних Козаків, проспект Академіка Глушкова, проспект Дружби Народів, провулок Цимбалів Яр, спуск Протасів Яр. У деяких назвах вулиць збереглися слова на зразок *вал, яр, ворота, тік, затон, клин* тощо, які вже не сприймаємо як родові назви, тому їх пишемо також із великої літери, пор.: *вулиця Верхній Вал, вулиця Ярославів Вал, вулиця Протасів Яр, вулиця Боричів Тік, вулиця Княжий Затон* та ін.

Катерина Городенська

ВИТІКАЄ — ВИПЛИВАЄ

І в усному, і в писемному мовленні трапляються висловлення на зразок *Отож витікає висновок про сутність цього явища; Звідси витікає висновок...* Слово *витікає* тут вжито недоречно, у не властивому йому значенні. Спробуємо з'ясувати, чому.

Слово *витікати* в сучасній українській літературній мові вживають у кількох значеннях: 1) «вилитися звідкись або виходити краплями (про воду або іншу рідину); виходити з балона та ін. (про газ)», напр.: *З цілин березової кори з тихим шумом витікає пахучий сік — підставляй рот і пий* (С. Чорнобривець); 2) «текти або брати початок (про річку, струмок тощо)», напр.: *Тече вода в синє море, Та не витікає..* (Т. Шевченко); *Недалеко від витоку Пруту витікає Чорний Черемош* («Гуцульщина»); 3) «просочуватися звідки-небудь назовні (про світло і под.)», напр.: *Хай світло не витікає на двір і не ллється з двору* (М. Стельмах). Отже, в сукупності його вживань не виявляємо значення «бути логічним наслідком чогось».

Значення «бути логічним наслідком чогось» в українській мові передає дієслово *впливати*, напр.: — *Виходить, старий не тільки пісні співає, — здивувався і задумався Чорнокнижний після розповіді Лісовського. — Ну, й що ж із того впливає?* (М. Стельмах). Крім цього значення, слово *впливати* нормативно вживається також для означення дії: 1) «підніматися з глибини води на її поверхню або з води вибиратися на берег»,

напр.: *А вночі, дівчата,/ **Випливає** з води мати,/ Сяде на тім боці..* (Т. Шевченко); *Повстанська кіннота **випливала** на берег* (О. Довженко); 2) «плисти по воді звідки-небудь, кудись», напр.: *А по Тібру із-за гаю Байдак **випливає**/ Чи галера* (Т. Шевченко); *Батько посадив Юру, брата і сестру в човен, і вони **випливали** аж на середину ставка* (Ю. Смолич); 3) «повільно, плавно або поважно виходити звідки-небудь (переважно про людей)», напр.: *З вулиць, з безладної груди каміння, **випливали** чорні постаті і нечутно ступали по гарячій землі* (М. Коцюбинський); 4) ‘з’являтися звідки-небудь, ставати помітним (про неістоти)», напр.: *Із-за лісу, з-за туману,/ Місяць **випливає**..* (Т. Шевченко); *З імлі небозводу, з глибини сивого осіннього неба **випливали** золоті маківки його [Києва] соборів* (О. Гончар); *Нарешті хутір неясно **випливав** з метелиці* (М. Стельмах); 5) «з’являтися, поставати (в думках, в уяві)», напр.: *Отак за першим спогадом і другий **виплива*** (А. Малишко); 6) «брати початок, витікати (про річку, струмок та ін.)’, напр.: *Вдача в цариці була, мов Нілу підступній воді,/ Що **випливають** з тасмних джерел, невідомих нікому* (Леся Українка); *Зорі вже ген зблідли, небо наче посивіло, за дніпровською неозорою лукою — звідти, звідки й сам Дніпро **випливає**, — крайнебо зарожевіло* (Ю. Смолич).

Отже, маємо правильно говорити і писати: **Випливає** висновок про сутність цього явища; **Звідси випливає** висновок...

Іван Вихованець

ДАНЦІ, ДАНІЙЦІ ЧИ ДАТЧАНИ?

Сьогодні можна почути три назви жителів (народу) Данії: *данці, данійці та датчани*. Яка з них правильна? Назва *датчани* не відповідає усталеним зразкам українського словотворення, вона з’явилася в усному і писемному вжитку українців під впливом російської мови. Перші дві назви жителів утворені правильно, за допомогою суфікса **-ець** (у формі однини), у множині він має варіант **-цї**. Але в словах *данець, данці* цей суфікс приєднаний до усіченої основи *Дан-*, а в словах *данієць, данійці* — до неусіченої основи *Даній-*. Здебільшого, утворюючи назву жителя країни чи міста, використовують якийсь